

# Nihâvend Makamı Seyri

İstanbul Belediyesi Konservatuvarı (Darül-Elhan) Türk Musikisi Talebe Cemiyeti

Ahmet Şefik Gürmeriç

Usûlü : Sofyan

[ 1904 - 1967 ]

## Nihâvend Makamı

Nihavend makamı, Bûselik makamının Rast perdesi üzerine göçürülmesiyle meydana gelir.

a ) Durağı: Rast perdesidir.

b ) Seyri: İnici-çıkıcıdır. Bâzen çıkıcı, bâzen de inici gibi seyre başlarsa da, hemen çıkıcı-inici hâle döner.

c ) Güçlüsü: Neva perdesidir.

d ) Yeden: Irak perdesidir.

e ) Donanımı: Si ve mi küçük mücenneb bemolü donanıma yazılır. Gerekli diğer değişiklikler eser içinde gösterilir.

f ) Perdelerin T.M.deki isimleri: Rast, Dügâh, Kürdi, Çargâh, Nevâ, Nim Hisâr, Acem, Gerdâniye'dir. Nevâ'da Hicaz olduğu zaman Nevâ, Hisâr, Eviç, Gerdâniye perdeleri kullanılır.

g ) Genişlemesi: Nihavend makami dizisi hem alt, hem de üst taraftan genişleme yapar. Dizi alttan Hicaz Dörtlüsü, üst taraftan ise Bûselik Beşlisi halinde genişler.

Türk Müsikisi makamları içerisinde en fazla kullanılan makamlardan birisidir. Dizi seslerinin müsait olması nedeniyle, Batı enstrümanları ile de çalınabilmesi ve de çok sesli denemelerde kullanılması bu makama ayrı bir özellik verir. Ayrıca en yaygın makamların ses dizilerinin de rahatlıkla uygulanması, Nihavend makamının her tür eser yapımında kullanılmasına yol açmıştır.

**Seyri:**

**İnici-çıkıcı seyre sahip olan Nihavend makamını seyrine genellikle orta seslerden başlanır. Dizini son derece kullanılabilir olması nedeniyle çok çeşitli seslerde-dizilerde dolaşılabilir. Genellikle Nevâ perdesi üzerindeki Kürdi veya Hicaz Dörtlüsünün sesleri kullanılarak Güçlü sesi olan Nevâ perdesinde asma karar yapılır.**

**Genişleme sesleri olan Bûselik Beşlisinin sesleri kullanılarak tiz seslerde dolaşılır. Yukarıdan aşağıya inilerek, çeşitli geçkilerle Nevâ perdesinde tekrar kalış gösterilir. Dizinin orta seslerinde dolaşılır.**

**Karara doğru Bûselik'li olarak inilir. Dizi alt taraftan Hicaz'lı olarak genişleme yapar. Bûselik Beşlisinin sesleri ile yeden olan Irak Perdesi de belirtilerek Rast Perdesinde karar verilir.**

## Sofyan Usûlü

\*) Dört zamanlıdır.

\*) İki tane iki (2 +2 = 4) zamanın veya iki Nim Sofyân'ın birleşmesinden meydana gelmiştir.

\*) 4/8'lik ve 4/4'lük iki mertebesi varsa da, 4/4'lük ikinci mertebeye daha çok kullanılmıştır.

\*) Pışrevlerde, İlâhîlerde, şarkılarda, türkülerde, oyun havalarında, kısaca özel usul mecburiyeti olmayan hemen her formada kullanılmıştır

## Sofyan Darb Usûlü

1 . Darb :

( Dü-Üm ) / [ 2 Zamanlı ve Kuvvetli ]

2 . Darb :

( Te ) / [ 1 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli ]

3 . Darb :

( Ke ) / [ 1 Zamanlı ve Zayıf ]